

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till narkotikalag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I proposition föreslås att en ny narkotikalag stiftas. I den nugällande narkotikalagen stadgas såväl om narkotikabrott som om förverkandepåföljder. Avsikten är att dessa stadganden skall överföras till strafflagen i samband med den revidering av strafflagen som gäller narkotikabrott. I narkotikalagen skall stadgas om huvudprinciperna för narkotikatillsynen. Stadganden om dem ingår nu i förordningen. Tillsynen baserar sig på internationella konventioner. I de principer och procedurer som gäller för närvarande föreslås inga väsentliga ändringar i sak. I propositionen beaktas dock de nya förpliktelser gällande övervakning av även vissa sådana ämnen som inte är narkotika, men som används för narkotikaframställning, vilka

följer av den i Wien 1988 godkända Förenta Nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen.

Definitionen på begreppet narkotika begränsas, med undantag för de växter som definieras genom förordning, till att gälla de ämnen och preparat som faller under 1961 års narkotika-konvention och 1971 års konvention angående psykotropiska ämnen.

De ändringar som avses i propositionen innebär att narkotikalagens nuvarande stadganden nästan helt ersätts med nya stadganden.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1993 samtidigt som den revidering av strafflagen som gäller narkotikabrott.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	6
1. Propositionens samhälleliga betydelse	3	DETALJMOTIVERING	6
1.1. Mål	3	1. Motivering till lagförslaget	6
1.2. Medel	3	2. Närmare stadganden och bestämmelser	12
2. Nuläget och ärendets beredning	5	3. Ikraftträdande	12
2.1. Nuläget	5	LAGTEXT	13
2.2. Ärendets beredning	6		
3. Propositionens administrativa och ekonomiska verkningar	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens samhällseliga betydelse

1.1 Mål

Målet med propositionen är att vårt lands lagstiftning om narkotika skall motsvara de nugällande straff- och förvaltningsrättsliga principerna samt att beakta den internationella utvecklingen i anslutning till förebyggandet av narkotikamissbruk och de nya skyldigheter som följer därav.

I enlighet med den princip som antagits vid totalrevideringen av strafflagen är målet att samla alla straffstadganden på grund av vilka det är möjligt att döma till fängelsestraff i strafflagen. Av denna anledning föreslås det att det i strafflagen skall stadgas om de narkotikabrott som ingår i den gällande narkotikalagen (41/72). En proposition angående komplettering av strafflagen med stadganden om narkotikabrott avläts separat till riksdagen.

I den gällande narkotikalagen har man tillämpat en grundlösning enlöst vilken det i lagen endast ges rätt att genom förordning förbjuda tillverkning, import och export av samt handel med narkotika. Förbudet följer således först av förordningen. De grundläggande stadgandena gällande den administrativa tillsynen över narkotika bör enligt nuvarande uppfattning ingå i en lag. Lösningen kan enligt dagens uppfattning inte heller anses straffrättsligt godtagbar, utan förbudsbestämmelser bör ingå i stadganden i en lag.

Målet med propositionen är vidare att göra definitionen på narkotika klarare. På motsvarande sätt är avsikten att göra regleringen av narkotikatillsynen klarare. Den är för närvarande knuten till den enligt mångas åsikt invecklade klassificeringen av narkotika. Avsikten med det ändrade uttryckssättet är inte att ändra det nuvarande tillsynssystemet i sak.

I propositionen beaktas den internationella utvecklingen i anslutning till bekämpningen av olaglig hantering av narkotika och de skyldigheter som följer därav. Finland har undertecknat den i Wien 1988 godkända Förenta Nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen, vars mål är att effektivisera det internationella samarbetet i syfte att kväsa den olagliga narkotikahandlingen. Innan Finland kan ratificera denna

konvention måste lagstiftningen kompletteras i enlighet med de nya skyldigheter som ingår i konventionen. Konventionen förpliktar parterna bl.a. att övervaka den internationella handeln med vissa ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika och preparat som innehåller dem, trots att dessa ämnen och preparat inte i sig är narkotika.

De ämnen som avses i Wienkonventionen är uppräknade i två förteckningar som utgör bilagor till konventionen. I förteckning I ingår ämnen som också i små mängder kan omvandlas till narkotika. I förteckningen upptas för närvarande efedrin, ergometrin, ergotamin, lysersyra, 1-fenol-2-propanon och pseudoefedrin samt salter av dessa, om det är möjligt att sådana finns. I förteckning II ingår ämnen som fortlöpande används i stora mängder t.ex. i kemisk industri men som även kan användas i en narkotikatillverkningsprocess. Förteckningen upptar för närvarande ättikssyraanhydrid, aceton, antranilsyra, etyleter, fenylättiksyra och piperdin samt salter av dessa, om det är möjligt att sådana finns. Förteckningarna kompletteras som bäst. En avtalsstat kan beträffande de ämnen som ingår i förteckning I kräva att myndigheterna i ämnets exportland innan ämnet importeras skall meddela landets myndigheter om importen. Konventionen innehåller dessutom stadganden om de krav som skall ställas på bl.a. export- och importhandlingarna för de ämnen som ingår i förteckningarna samt om kraven gällande påskrifterna på förpackningarna.

1.2. Medel

I den föreslagna narkotikalagen skall stadgas om tillsynen över narkotika och de ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika. Om narkotikabrott stadgas i strafflagen, enligt den princip som antagits vid totalrevideringen av denna eftersom narkotikabrott i regel förutsätter en straffskala där fängelsestraff ingår, och eftersom det är ändamålsenligt att också stadga om lindrigare narkotikabrott i nämnda sammanhang. Även beträffande förverkandepåföljderna stadgas i strafflagen.

Med narkotika bör avses endast sådana ämnen som genom internationella beslut har godkänts som narkotika. Narkotikatillsynen

baserar sig på internationella förpliktelser. Av denna anledning är det viktigt att det råder internationellt samförstånd om vad som avses med narkotika. Flera av de ämnen som på grundval av nuvarande narkotikalagens definition har upptagits i narkotikaförordningens (282/81) förteckningar, utöver de ämnen som ingår i förteckningarna i de internationella narkotikakonventionerna, kan övervakas även med hjälp av andra stadganden än dem som gäller narkotika, t.ex. stadgandena i läkemedelslagen. Dessutom måste man komma ihåg att flera andra ämnen kan ha liknande verkan som de ämnen som ingår i de internationella förteckningarna. Ett i praktiken betydligt större problem än den s.k. designnarkotikan utgör tekniska läsningsmedel och alkohol.

Av dessa orsaker föreslås att narkotika i lagförslaget definieras sålunda, att därmed avses samma ämnen och preparat som avses i 1961 års narkotikakonvention (FördrS 43/65 och 42/75) och 1971 års konvention angående psykotropa ämnen (FördrS 60/76). Förteckningar över de narkotika och psykotropa ämnen som avses i de nämnda konventionerna föreslås träda i kraft genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet. Det enda undantaget från det ovan nämnda är att det genom förordning kan föreskrivas att till narkotika skall hänföras de växter som nämns i förordningen och som innehåller ämnen som avses i internationella konventioner. Med ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika avses ämnen och preparat som omfattas av 1988 års konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen. Internationella förteckningar över de nämnda ämnena föreslås även i detta fall träda i kraft i Finland genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet. Det är meningen att de beslut som fattas av social- och hälsovårdsministeriet om narkotika och om ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika skall publiceras i författningssamlingen. Social- och hälsostyrelsen skulle tillhandahålla aktuella förteckningar över ämnen och preparat som avses i internationella narkotikakonventioner samt att informera om ändringar i dem. Avsikten är att ett stadgande om detta skall fogas till narkotikaförordningen.

Det grundläggande stadgandet gällande tillsynen över narkotika, som nu ingår i 2 § i narkotikaförordningen och enligt vilket produktion, tillverkning, import, export, distribu-

tion, bruk och innehav av samt handel med narkotika för andra än medicinska och vetenskapliga ändamål samt för ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott är förbjudna, föreslås bli 3 § i narkotikalagen. I stadgandet intas vid sidan av ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott även ändamål som främjar förebyggande av narkotikabrott. I förbudsbestämmelsen intas dessutom odling av opiumvallmo, kokabuske och hampa för att användas som narkotika eller råvara för narkotika.

På samma sätt som för närvarande skall tillverkning, import och export av narkotika även för medicinska och vetenskapliga ändamål samt för ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott förutsätta myndighetens, dvs. social- och hälsostyrelsens, tillstånd. I lagens 4 och 5 §§ föreslås grundläggande stadganden om beviljande av dessa tillstånd på så sätt, att i 4 § stadgas om grunderna för tillstånd som beviljas för medicinska ändamål och i 5 § om grunderna för tillstånd som beviljas för vetenskapliga ändamål och för ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott. Tillstånden skall gälla enskilda fall med undantag för tillstånd som beviljas för tillverkning av narkotika för medicinska ändamål samt tidsbestämda fullmakter som ges för ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott. Regleringen av tillstånden skall inte, på det sätt som i den nuvarande narkotikaförordningen, vara bunden till klassificeringarna av narkotika, utan avsikten är att de förpliktelser som följer av internationella konventioner skall beaktas då man överväger om tillstånd skall beviljas. Avsikten är således inte att ändra den nuvarande tillståndspraxisen. Närmare stadganden om sökande av tillstånd och om de omständigheter som skall nämnas i tillstånden skall fortfarande utfärdas genom förordning.

Befriade från tillståndssystemet skall på samma sätt som för närvarande vara vissa sådana typer av narkotika och preparat som innehåller dem, vilka man har ansett vara förknippade med endast liten fara för missbruk. Dessa ämnen och preparat definieras i en förordning, i vilken det också skall vara möjligt att stadga om de övriga tillsynsåtgärder som gäller dessa ämnen och preparat.

I lagen föreslås ett stadgande som gör det möjligt för myndigheterna att förhindra att ett

ämne som avses i förteckningarna i konventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen används vid olaglig tillverkning av narkotika. Om tillsynen över ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika stadgas i övrigt genom förordning.

I lagen intas även grundläggande stadganden om märkning och bokföring av narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika och om skyldighet att lämna uppgifter om dem liksom stadganden om beslagtagning och förstöring. Dessutom föreslås ett stadgande om hur man skall gå till väga ifall en person har kommit i besittning av narkotika som han inte är berättigad att inneha.

Narkotikalagens stadganden samt stadgandena som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den om import och export av narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika liksom om påskrifter på förpackningar och andra påskrifter samt bokföring skall, på samma sätt som för närvarande, gälla även då dessa ämnen passerar via Finland till ett annat land.

I händelse av olydnad beträffande uppfyllandet av skyldigheterna enligt lagen eller stadganden eller föreskrifter som meddelats med stöd av den skall det vara möjligt att förelägga vite. Vite föreläggs och utdöms av social- och hälsostyrelsen.

2. Nuläget och ärendets beredning

2.1. Nuläget

Grunden för vårt lands nuvarande narkotikakontroll utgörs av allmänna narkotikakonventionen som godkänts i Geneve 1961. Föremål för konventionen är i synnerhet opium, cannabisprodukter och kokain samt derivat av dessa. Den narkotika som avses i konventionen är uppräknad i de fyra förteckningar som utgör bilagor till konventionen och vilka senare har kompletterats till att omfatta även syntetiska preparat. Konventionen täcker alltså förutom den narkotika som nämns i förteckningarna även de preparat i vilka den ingår. Förteckningar är uppgjorda enligt hurudana tillsynsmetoder respektive typ av narkotika och de preparat som innehåller den har ansetts förutsätta.

Föremål för den konvention angående psy-

kotropiska ämnen som godkändes 1971 är psykläkemedel som har samma verkningar som de ämnen som avses i allmänna narkotikakonventionen. Konventionen gäller bl.a. amfetamin och därmed besläktade ämnen samt barbiturater. Även de ämnen som avses i denna konvention är uppdelade i fyra grupper enligt hurudana tillsynsåtgärder ämnena och de preparat som innehåller dem har ansetts förutsätta. Avtalsparterna har dessutom möjlighet att besluta att preparat som innehåller de ämnen som avses i konventionen under de förutsättningar som nämns i avtalet kan befrias från vissa tillsynsåtgärder. Genom att utnyttja denna möjlighet har man i Finland gjort upp narkotikaförteckning IX.

Avsikten med konventionerna har varit att skapa ett internationellt tillsynssystem med vilket man har försökt begränsa importen och användningen av samt handeln med den narkotika och de psykotropa ämnen som avses i konventionerna till endast medicinska ändamål och forskningsändamål. Förteckningarna i både allmänna narkotikakonventionen och konventionen angående psykotropiska ämnen har hela tiden kompletterats.

Med narkotiskt ämne avses enligt den gällande narkotikalagen sådana ämnen eller tillverkningar, som faller under de för Finland bindande internationella konventionerna angående narkotiska ämnen, samt i enlighet med vad genom förordning stadgas även andra ämnen med bedövande eller därmed jämförbar verkan. Förteckningarna I — IV i 1 § 2 mom. narkotikaförordningen motsvarar huvudsakligen förteckningarna i 1961 års allmänna narkotikakonvention och förteckningarna V — VIII huvudsakligen förteckningarna I — IV i konventionen angående psykotropiska ämnen. I förteckningarna ingår dock på grundval av ovan nämnda bemyndigande i narkotikalagen andra ämnen än de som finns upptagna i de internationella konventionerna. Förteckningarna har kompletterats och ändrats utan att narkotikaförordningen har ändrats. Förteckningarna har inte publicerats i lagboken.

I den nugällande narkotikalagen ges bemyndigande att genom förordning förbjuda införsel, utförsel och tillverkning av samt handel med i narkotikalagen avsedda ämnen och tillverkningar samt ge andra för förebyggande av missbruk av narkotiska ämnen nödiga bestämmelser beträffande dessa ämnen och tillverkningar. Med stöd av bemyndigandet för-

bjuds genom narkotikaförordningen produktion, tillverkning, import, export, distribution, bruk och innehav av samt handel med narkotika för andra än medicinska och vetenskapliga ändamål samt för ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott.

Tillverkning, import och export av narkotika för medicinska och vetenskapliga ändamål samt för ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott är tillåten med tillstånd av social- och hälsostyrelsen. Tillståndsregleringen är bunden till klassificeringarna av narkotika så att tillstånd i regel kan beviljas för tillverkning, import och export av narkotika som avses i förteckningarna I, II, VI och VII i narkotikaförordningen. Dessutom kan social- och hälsostyrelsen av särskilda skäl bevilja tillstånd för import och export i mindre skala av de ämnen som upptagits i förteckningarna IV och V för användning vid vetenskaplig forskning eller för ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott. I narkotikaförordningen ingår detaljerade stadganden om tillståndsförfarandet vilka varierar enligt vilken förteckning ämnet upptagits i. Årligen behandlas ca 200 tillståndsärenden.

Tillståndsförfarandet gäller inte narkotika och preparat som upptagits i förteckningarna III, VIII och IX i narkotikaförordningen, av vilka de ämnen som upptagits i förteckning VIII övervakas genom det anmälningsförfarandet som ansluter sig till import och export. I narkotikaförordningen ingår även stadganden som förpliktar till att föra bok över narkotika och med jämna mellanrum anmäla den till social- och hälsostyrelsen.

Narkotikalagen innehåller förutom ovan nämnda bemyndiganden även stadganden om narkotikabrott, dvs. straff för olaglig tillverkning, införsel, utförsel, transport, distribution, innehav och användning av narkotika samt stadganden om förverkandepåföljder och förstöring. Enligt 8 § narkotikalagen, som gäller förstöring, får en anhållningsberättigad tjänsteman förstöra eller låta förstöra sådant nar-

kotiskt ämne eller föremål eller sådan annan egendom som nämns i förverkandepåföljdsstadgandena i 7 § och som kan tas i beslag, om det är sannolikt att narkotikan eller egendomen kommer att dömas förbruten till staten och om dess värde inte är betydande.

2.2. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag av företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet och social- och hälsostyrelsen.

Utlåtande om utkastet till proposition har inbegärts av handels- och industriministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, utrikesministeriet, social- och hälsostyrelsen, centralkriminalpolisen, rättspolitiska forskningsinstitutet, Kemiska Centralförbundet, Läkemedelsindustriföreningen och Finlands Apotekareförbund. I det lagförslag som ingår i regeringens proposition har i mån av möjlighet beaktats anmärkningarna i utlåtandena.

3. Propositionens administrativa och ekonomiska verkningar

Det kan antas att propositionen inte förutsätter att några nya tjänster inrättas och att den inte heller har några betydande ekonomiska verkningar. Situationen kan dock förändras i framtiden ifall förteckningarna över ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika utvidgas väsentligt jämfört med nuläget.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig nära till propositionen gällande komplettering av strafflagen med stadganden rörande narkotikabrott och är avsedd att behandlas samtidigt som denna.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* Avsikten är att den föreslagna narkotikalagen skall gälla

tillsynen över narkotika och de ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika. I motsats till den nuvarande narkotikalagen, där det framför allt stadgas om narkotikabrott och

påföljderna av dem, skall det således i den nya lagen stadgas om åtgärder som vidtas i syfte att förhindra förbjuden användning av narkotika.

Flera typer av narkotika eller preparat som innehåller narkotika används som läkemedel. Beträffande sådan narkotika skall dessutom tillämpas stadgandena i läkemedelslagen (395/87) och de stadganden som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den samt andra stadganden gällande läkemedel. I 1 § 2 mom. i lagförslaget föreslås ett stadgande som hänvisar till dessa stadganden och som motsvarar stadgandet i 1 § 3 mom. i den nuvarande narkotikalagen. I 3 mom. föreslås dessutom hänvisningsstadganden där det konstateras att om förebyggande av narkotikamissbruk och om vården av narkotikamissbrukare stadgas i lagen om nykterhetsarbete (828/82) och lagen om missbrukarvård (41/86) samt om narkotikabrott i strafflagen.

2 §. *Definitioner.* Definitionen på narkotika i den nuvarande narkotikalagen har ansetts otillfredsställande, eftersom de förteckningar som utgör bilaga till narkotikaförordningen på grund av det bemyndigande som lagen ger upptar även andra ämnen än de som nämns i internationella konventioner. I den föreslagna narkotikalagen avses med narkotika samma ämnen som i 1961 års narkotikakonvention och 1971 års konvention angående psykotropa ämnen. Avsikten är att förteckningarna över ämnen och preparat som avses i de internationella konventionerna skall träda i kraft genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet. Narkotikabegreppet täcker sålunda förutom de ämnen som räknas upp i de ovan nämnda konventionerna även de preparat som innehåller dessa ämnen. Med preparat avses vilken lösning eller blandning som helst i fysikalisk form som innehåller ett eller flera av de ämnen som avses i de ovan nämnda internationella konventionerna.

Som undantag från ovan nämnda definition på begreppet narkotika föreslås att det genom förordning skall kunna bestämmas att till narkotika skall hänföras de växter som nämns i förordningen och som innehåller någon i en internationell konvention nämnd narkotika. I de internationella konventionerna nämns av narkotikaväxterna endast de traditionella narkotikaväxterna opiumvallmo, kokabusken och cannabisväxten. Det kan dock inte anses motiverat att andra växter än dessa vilka innehåller ämnen som är förbjudna genom internatio-

nella konventioner fritt skall kunna saluföras och användas. Genom undantaget blir det möjligt att hänföra t.ex. khatväxten, som innehåller de narkotiska ämnena katinon och katin, till narkotika.

Narkotikaförteckningarna i den nuvarande narkotikaförordningen skiljer sig från förteckningarna i de internationella konventionerna närmast beträffande förteckning VIII, som utöver de ämnen som upptas i förteckning IV i konventionen angående psykotropiska ämnen dessutom upptar fyra ämnen som i Finland används medicinskt; metohexital, tiopental, kometiazol och fenfluramin, samt fyra sådana ämnen som tidigare har använts som läkemedel i Finland och som fortfarande används medicinskt i övriga delar av världen; barbitursyra-derivaten aprobarbital, hexobarbital, heptabarbital och vinbarbital. Trots att de nämnda ämnena inte längre anses som narkotika, kan de fortfarande övervakas inom ramen för läkemedelslagen och de stadganden som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den.

Med ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika avses samma ämnen och preparat som i 1988 års konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen. Ämnen förteckningarna över dessa ämnen och preparat skall i Finland träda i kraft genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet. Såsom ämnen som används vid tillverkningen av narkotika räknas inte preparat som är sammansatta så, att de ämnen som nämns i konventionen inte lätt kan användas eller separeras. Undantaget grundar sig på ovan nämnda konvention av 1988.

I 2 § i den föreslagna lagen definieras dessutom, liksom för närvarande i 4 § 1 mom. narkotikaförordningen, tillverkning och produktion av narkotika. Definitionerna motsvarar de definitioner som finns i de internationella konventionerna.

3 §. *Allmänt förbud.* Enligt det grundläggande stadgandet gällande tillsynen över narkotika är det förbjudet att producera, tillverka, importera, exportera, distribuera, använda och inneha narkotika samt att handla med narkotika för andra än medicinska och vetenskapliga ändamål samt för ändamål som främjar förebyggande eller undersökningen av narkotikabrott. I stadgandet förbjuds även odlingen av opiumvallmo, kokabusken och hampa för att användas som narkotika eller råvara för narkotika.

Stadgandet motsvarar det stadgande som nu ingår i 2 § 1 mom. narkotikaförordningen med undantag för förbudet mot odling samt det att även förebyggande av narkotikabrott nämns som tillåtet ändamål.

Enligt allmänna narkotikakonventionen av år 1961 skall en part när den på grund av inom landet eller området rådande förhållanden anser förbud för odling av opievallmo, kokabuske eller cannabisväxt som en nödvändig åtgärd för att skydda folkets hälsa och välfärd och för att hindra, att narkotika tillförs den olagliga handeln, förbjuda sådan odling. Olaglig odling skall enligt konventionen vara straffbar. Odling och narkotikatillverkning särskiljs från varandra i konventionen. I artikel 3 i Wienkonventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen nämns som en egen punkt skyldigheten att stadga att odling av opiumvallmo, kokabuske eller hampa för sådan produktion av narkotika som strider mot bestämmelserna i 1961 års allmänna konvention är straffbar. Att skyldigheten särskiljts till en egen punkt gör den strängare än tidigare.

I gällande 2 § i narkotikaförordningen nämns inte odling särskilt. Av denna anledning har det ansetts oklart huruvida på definitionen tillverkning i förordningen kan anses täcka även odling. Trots att avsikten uppenbarligen har varit att också de nugällande stadgandena skall förbjuda odling, är det skäl att uttryckligen stadga om saken. Eftersom opiumvallmo, kokabusken och hampa kan odlas även för andra ändamål än framställning av narkotika, är odlingen av dessa växter förbjuden endast om avsikten är att använda dem som narkotika eller som råvara för narkotika.

Att ändamål som främjar förebyggande av narkotikabrott intas i stadgandet vid sidan av ändamål som främjar undersökning av narkotikabrott gör det möjligt att använda narkotika som observationsmaterial i utbildning av tillsynspersonal och skolning av narkotikahundar i syfte att förebygga narkotikabrott.

4 §. *Tillstånd för medicinska ändamål.* Tillverkning, import och export av narkotika för de lagliga ändamål som stadgas i 3 § förutsätter i regel, liksom de nuvarande stadgandena i narkotikaförordningen, myndighetens, dvs. social- och hälsostyrelsens, tillstånd.

I lagförslaget särskiljs tillstånd som beviljas för medicinska ändamål från andra tillåtna användningsändamål. Däremot knyts inte tillståndsregleringen till klassificeringarna av

narkotika, eftersom det är fråga om tillståndsprövning och eftersom ämnenas och preparatens olika natur och de olika skyldigheter som följer av internationella konventioner då kan beaktas när man överväger huruvida tillstånd skall beviljas.

Tillverkningstillstånd krävs inte, vilket inte heller nu är fallet, för tillverkning av preparat i medicinskt syfte. Läkemedelspreparat får på grundval av läkemedelslagen tillverkas industriellt vid läkemedelsfabriker, medan annan än industriell tillverkning är tillåten på apotek, filialapotek, sjukhusapotek och läkemedelscentraler. Både industriell tillverkning av läkemedel och bedrivande av apoteksrörelse och inrättande av sjukhusapotek och läkemedelscentraler kräver tillstånd enligt läkemedelslagen. Av denna anledning är det inte ändamålsenligt att kräva ett särskilt tillstånd för tillverkning av preparat som innehåller narkotika.

Tillstånd till import av narkotika för medicinska ändamål kan med beaktande av läkemedelslagens stadganden beviljas läkemedelsfabriker som har tillstånd att tillverka läkemedel industriellt, läkemedelspartiaffärer, apotekare för apotekets verksamhet samt Helsingfors universitetsapotek, militärapotek och sjukhusapotek för deras verksamhet.

Tillståndsprövningen styrs genom att de viktigaste principerna vid prövningen framgår av paragrafens 2 mom. Enligt förslaget bör vid prövningen av huruvida tillstånd skall beviljas utöver skyldigheterna i de internationella konventionerna dessutom beaktas förebyggandet av narkotikamissbruk. För narkotika som inte anses ha någon betydande medicinsk användning, får tillstånd inte beviljas enligt stadgandet. Avsikten är att det sistnämnda stadgandet skall hänvisa speciellt till de ämnen som upptas i förteckning IV i 1961 års allmänna narkotikakonvention och i förteckning I i konventionen angående psykotropiska ämnen, dvs. i förteckningarna IV och V i den gällande narkotikaförordningen.

Tillstånd att tillverka narkotika för medicinska ändamål beviljas för viss tid. Social- och hälsostyrelsen kan återkalla ett tillstånd att tillverka, importera eller exportera av särskilda skäl. Stadgandet motsvarar det nuvarande stadgandet i 11 § narkotikaförordningen. Som särskilda skäl kan anses t.ex. brott mot stadgandena eller föreskrifterna gällande narkotikabokföring och anmälan därom eller andra försummelser i anslutning till hanteringen av

narkotika som kan ge upphov till farhågor om att narkotika kan komma att användas för olagliga ändamål.

Annan tillåten hantering av narkotika för medicinska ändamål än tillverkning, import och export regleras närmast av stadgandena i läkemedelslagen och lagarna om utövande av läkaryrket samt de stadganden och föreskrifter av lägre rang som meddelats med stöd av dessa lagar. I läkemedelslagen stadgas bl.a. om försäljning av läkemedel från läkemedelsfabriker och om partihandel med läkemedel samt om detaljhandel med läkemedel. Från en läkemedelsfabrik kan enligt 31 § läkemedelslagen säljas eller på annat sätt överlätas fabriken egna läkemedelspreparat till en annan läkemedelsfabrik samt till läkemedelspartihandlar, apotek, filialapotek, militärapotek, sjukhusapotek, läkemedelscentraler och vetenskapliga forskningsanstalter för forskning samt dessutom säljas eller på annat sätt överlätas läkemedel till en annan läkemedelsfabrik och till en läkemedelspartihandel. Från en läkemedelspartiaffär kan igen med stöd av 34 § läkemedelslagen säljas eller på annat sätt överlätas läkemedel till läkemedelsfabriker, andra läkemedelspartiaffärer, apotek, filialapotek, militärapotek, sjukhusapotek och läkemedelscentraler samt till veterinärer för medicinering av djur och till vetenskapliga forskningsanstalter för forskning. Från en läkemedelsfabrik och en läkemedelspartiaffär kan vidare utan vederlag överlätas läkemedel till legitimerade läkare, tandläkare, veterinärer och apotekare som varuprov och för jourändamål. Läkemedel får säljas till allmänheten endast på apotek som avses i 41 och 42 §§ läkemedelslagen samt på filialapotek och från medicinskåp. Från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan överlätas läkemedel till patienter på anstalten i fråga.

Rätt att för medicinskt bruk från apotek ordinera för människor avsedda läkemedel har en i lagen om utövning av läkaryrket (562/78) avsedd utövare av läkaryrket samt, ifall det är fråga om odontologiskt bruk, en i lagen om utövning av tandläkaryrket (563/78) avsedd utövare av tandläkaryrket. En i lagen om utövning av veterinäryrket (409/85) avsedd utövare av veterinäryrket har igen rätt att från apotek ordinera läkemedel för veterinärt ändamål. Om ordinerings- och leveransen av läkemedel har meddelats närmare föreskrifter i social- och hälsostyrelsens cirkulär som innehåller särskilda föreskrifter om ordinerings-

och leveransen från apotek av bl.a. s.k. egentlig narkotika och läkemedel som huvudsakligen påverkar centrala nervsystemet.

Försäljning eller annan överlåtelse av narkotika som sker med iakttagelse av de stadganden som redogjorts för ovan är alltså tillåten liksom innehav eller användning av narkotika för medicinskt ändamål som grundar sig på dem.

5 §. *Tillstånd för vetenskapliga ändamål eller ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott.* I 5 § stadgas om beviljande av andra tillstånd än tillstånd för medicinska ändamål. Social- och hälsostyrelsen kan enligt 1 mom. bevilja en myndighet eller en vetenskaplig forskningsanstalt tillstånd att importera, exportera eller tillverka narkotika som används för vetenskaplig forskning eller ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott. Jämfört med de nuvarande stadgandena nämns i stadgandet alltså särskilt möjligheten att bevilja tillstånd även för ändamål som främjar förebyggande av narkotikabrott, vilket gör det möjligt att använda narkotika som observationsmaterial vid utbildningen av tillsynspersonal och skolningen av narkotikahundar. Det förfarande som avses här gäller inte då man tillåter narkotika att röra sig från ett land till ett annat under myndigheternas tillsyn för att avslöja narkotikabrott. Ett dylikt förfarande som kräver internationellt samarbete baserar sig på tillsynsmyndigheternas rätt att bedöma vad som med tanke på avslöjande av brottet är den ändamålsenliga tidpunkten att beslagta narkotikan. I den mån det är nödvändigt att reglera förfarandet hör det hemma i ett annat sammanhang än det tillstånd som avses i detta stadgande och som legaliserar import, export eller innehav av narkotika.

Det tillstånd som avses i 5 § gäller enskilda fall. Eftersom det ökade internationella samarbetet vid undersökningen av narkotikabrott emellertid har ökat förundersökningsmyndigheternas behov att snabbt kunna transportera små narkotikapartier från ett land till ett annat, föreslås i paragrafens 1 mom. att social- och hälsostyrelsen för viss tid skall kunna ge chefen för centralkriminalpolisen samt chefen för tullstyrelsens förundersökningsenhet fullmakt att bevilja tillstånd till export och import av narkotika i fall som gäller undersökning av narkotikabrott. Social- och hälsostyrelsen bör omedelbart underrättas om de tillstånd som beviljas på grundval av fullmakten.

I praktiken har det ibland uppstått behov att kunna bevilja tillstånd även för sådana undersökningsändamål som inte kan anses som egentliga vetenskapliga undersökningar enligt paragrafens 1 mom. Sökande kan då vara t.ex. ett forskningslaboratorium som utför undersökningar på uppdrag av läkemedelspartiaffärer eller apotek. I paragrafens 2 mom. föreslås att social- och hälsostyrelsen utöver vad som stadgas i 1 mom. i enskilda fall kan bevilja tillstånd att importera, exportera eller tillverka narkotika i liten skala som används för forskningsändamålen i fråga.

På samma sätt som tillstånd som beviljats för medicinska ändamål skall även tillstånd som beviljats för ändamål som nämns i 5 § liksom den fullmakt som avses i 1 mom. kunna återkallas av särskilda skäl.

6 §. *Befrielse från tillstånd samt andra tillsynsåtgärder.* Tillstånden gäller inte ämnen och preparat som upptas i förteckningarna III, VIII och IX i den nuvarande narkotikaförordningen. Importen och exporten av ämnen som upptas i förteckning VIII, som motsvarar förteckning IV i konventionen angående psykotropiska ämnen med de tillägg som nämns i motiveringen till 2 §, är emellertid förbunden med anmälningskyldighet till social- och hälsostyrelsen. De ämnen som nämns i förteckningen används i stor omfattning för medicinska ändamål. I förteckningarna III, som motsvarar förteckning III i 1961 års allmänna narkotikakonvention, och IX, som har utformats nationellt med stöd av konventionen angående psykotropiska ämnen, upptas kombinationspreparat som innehåller endast en liten mängd narkotika eller psykotropa ämnen eller i en sådan form att det är svårt att återvinna dem, och som sålunda inte kan anses vara förknippade med någon väsentlig fara för missbruk. Preparaten i fråga övervakas bl.a. genom de stadganden och föreskrifter som gäller bokföringen.

Eftersom det inte är ändamålsenligt att utsträcka tillståndssystemet till ovan nämnda ämnen och preparat, föreslås i 6 § ett stadgande enligt vilket det är möjligt att genom förordning befria narkotika från tillstånd som gäller tillverkning, import och export, om narkotikan med avseende på dess omfattande medicinska användning kan anses vara förknippad med endast liten fara för missbruk, samt ett sådant kombinationspreparat som innehåller endast en liten mängd narkotika och i en form som är

svår att återvinna och som inte är förknippad med någon väsentlig fara för missbruk. I stadgandet ges dessutom bemyndigande att genom förordning stadga om andra tillsynsåtgärder som gäller ämnena och preparaten i fråga.

Enligt 1961 års allmänna narkotikakonvention och konventionen angående psykotropiska ämnen skall som export, import eller passage genom ett land i dessa konventioners mening icke betraktas att passagerare på fartyg eller luftfartyg eller andra internationella transportmedel medför de begränsade mängder av i dessa konventioners förteckningar upptagna ämnen som kan behövas under resan för förstahjälps eller i nödläge. Det registrerande landet skall emellertid se till att dessa ämnen inte missbrukas och att de inte används för olagliga ändamål. I paragrafens 2 mom. föreslås ett stadgande enligt vilket narkotika som ingår i läkemedelslagren ombord på fartyg och luftfartyg i internationell trafik på det sätt som närmare stadgas genom förordning skall vara befriad från tillstånd gällande import och export av narkotika och från andra tillsynsåtgärder. Motsvarande befrielsemöjligheter gäller, liksom för närvarande, även läkemedelspreparat som är avsedda för den personliga medicinerings för en resenär som anländer från utlandet.

7 §. *Tillsyn över ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika.* I konventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen förutsätts att avtalsstaterna vidtar åtgärder för att förhindra att något ämne som avses i de förteckningar som utgör bilaga till konventionen och som kan användas vid tillverkningen av narkotika kan komma att användas för olaglig tillverkning av narkotika, då det finns tillräckliga skäl att misstänka ett sådant användningsändamål. Eftersom det i de fall då man kan misstänka att något ämne som avses i konventionens förteckningar kommer att användas för olaglig tillverkning av narkotika inte alltid är fråga om brottslig verksamhet, på grundval av vilken det är möjligt att beslagta ämnet, föreslås i 7 § ett stadgande på grundval av vilket social- och hälsostyrelsen skall ha rätt att förbjuda import, export eller överlåtelse av ett parti av ett ämne, ifall det finns skäl att misstänka att det är avsett för olaglig tillverkning av narkotika. Om tillsynen över ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika stadgas i övrigt genom förord-

ning. Tillsynen riktas framför allt mot den internationella hanteringen av dessa ämnen.

8 §. *Påskrift.* Internationella konventioner innehåller stadganden om krav angående påskrifterna på förpackningar för narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika. Konventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen innehåller också bestämmelser om de uppgifter som skall uppges i handlingar som ansluter sig till internationell handel med ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika. I paragrafen föreslås ett grundläggande stadgande om kraven angående påskrifter enligt vilket den som tillverkar, importerar, exporterar och överlåter narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika skall se till att på den förpackning i vilken ämnet eller preparatet överläts finns nödvändiga identifieringsuppgifter. Om påskrifterna samt de uppgifter som skall uppges i export- och importhandlingarna stadgas närmare genom förordning.

9 §. *Skyldighet att föra bok över och lämna uppgifter om narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika.* I tillsynen över den lagliga användningen av narkotika är kravet på bokföring gällande narkotikan och de ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika samt myndigheternas möjlighet att få uppgifter som baserar sig på denna bokföring av väsentlig betydelse. Om bokföringen och de anmälningar som skall göras till myndigheterna stadgas för närvarande i 16 § narkotikaförordningen och social- och hälsostyrelsens cirkulär som getts med stöd av 12 § i förordningen.

I 9 § ingår grundläggande stadganden om bokföring och anmälning. På grund av att föreskrifterna är så detaljerade är det fortfarande ändamålsenligt att föreskriva om bokföringen och anmälandet genom förvaltningsmyndighetens normer. Med beaktande av de nuvarande normgivningsstadgandena bör bemyndigandet att meddela föreskrifter finnas i narkotikalagen. I 9 § 1 mom. stadgas således att de som har rätt att producera, tillverka, importera, exportera, distribuera och inneha samt handla med narkotika är skyldiga att föra bok över narkotikan samt att göra anmälningar och lämna uppgifter om den på det sätt som social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmer. I 2 mom. stadgas beträffande ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika motsvarande skyldighet för dem som

importerar och exporterar dessa ämnen. På grundval av stadgandena skall det vara möjligt att bestämma att anmälningar och uppgifter skall lämnas förutom till social- och hälsostyrelsen även till andra myndigheter, t.ex. tullmyndigheterna. Social- och hälsostyrelsen skall dessutom ha rätt att få se den bokföring som avses i 1 och 2 mom.

10 §. *Beslagtagning, förstöring och bortförande för förstöring.* Enligt tvångsmedelslagen (450/87) får ett föremål tas i beslag, om det finns skäl att anta att det kan ha betydelse som bevis i brottmål eller att det har avhånts någon genom brott eller att en domstol förklarar det förbrutet. Stadgandena täcker nästan alla situationer som ansluter sig till narkotikabrott. I lagen behövs således beträffande beslagtagning endast kompletterande stadganden i händelse av sådana situationer där innehav av narkotika av någon orsak inte är straffbart trots att det å andra sidan inte heller föreligger rätt därtill.

Det är viktigt att olaglig narkotika omedelbart förstörs eftersom uppbevaringen av den är förknippad med risker. För att principen om att olaglig narkotika skall beslagtas och omedelbart förstöras skall framgå klarare än för närvarande, särskiljs i lagförslaget olaglig narkotika från råvaror, tillbehör och anordningar.

Enligt paragrafens 1 mom. skall en anhållningsberättigad tjänsteman, utöver vad som i tvångsmedelslagen stadgas om beslagtagning, beslagta narkotika som 3 — 6 §§ inte ger rätt att inneha samt bevisligen förstöra eller låta förstöra den beslagtagna narkotikan. Eftersom det i vissa fall dock är nödvändigt att spara narkotikan för rättegången, gör stadgandet det möjligt att spara ämnet så länge som det eventuellt behövs som bevis i en rättegång. På grund av de risker som är förknippade med uppbevarandet av narkotikapartier av betydande värde skall det i sådana situationer vara möjligt att spara endast en del av narkotikan. Stadgandena gällande beslagtagning och förstöring av narkotika skall alltså vara tvingande och sålunda mera omfattande och stramare än för närvarande. En förutsättning för förstöring skall naturligtvis vara att ämnet har konstaterats vara narkotika. Innehav har i stadgandet avsetts som ett överbegrepp som täcker t.ex. import. I formuleringen har man också eftersträvat att beslagtagning och förstöring skall vara möjlig trots att narkotikan inte innehas av

någon. Stadgandet gäller då t.ex. narkotika som hittats i en övergiven resväska.

10 § 2 mom. i förslaget gäller förstöring av råvaror, andra ämnen, anordningar eller tillbehör som är avsedda för olaglig produktion, odling, tillverkning eller användning eller olagligt innehav av narkotika. Stadgandet motsvarar stadgandet i 8 § i den nuvarande narkotikalagen på så sätt att en anhållningsberättigad tjänsteman får bevisligen förstöra eller låta förstöra ett ämne, en anordning eller ett tillbehör som nämns ovan förutsatt att egendomen kan tas i beslag och att det är sannolikt att den kommer att dömas förbruten till staten och att egendomens värde inte är betydande.

I paragrafens 3 mom. föreslås ett stadgande enligt vilket en person som kommit i besittning av narkotika utan att ha rätt att inneha den är skyldig att utan dröjsmål överlämna ämnet till polisen eller tullmyndigheten. Stadgandet är nödvändigt eftersom det annars är osäkert hur man bör förfara i en sådan situation. Det är inte heller ändamålsenligt att personen i en sådan situation t.ex. själv förstör narkotikan. I stadgandet åläggs således en klar handlingsplikt. Om inte personen utan dröjsmål överlämnar narkotikan till den myndighet som avses i lagrummet, anses han göra sig skyldig till olagligt narkotikainnehav.

11 §. *Vite*. Enligt lagförslaget skall det på grund av försummelse av de skyldigheter som baserar sig på stadganden eller föreskrifter som ingår i narkotikalagen eller som meddelats med stöd av den vara möjligt att förelägga vite som sanktion. Avsikten är således inte att bestraffa brott mot skyldigheterna. Vite kan komma i fråga t.ex. vid försummelse av de skyldigheter som gäller narkotikabokföring och anmälningar till myndigheterna. Vite föreläggs av social- och hälsostyrelsen. Vid föreläggande och utdömande av vite tillämpas stadgandena i viteslagen (1113/90).

12 §. *Föreskrifter och tillsynen*. Tillsynen över narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika ankommer på social- och hälsostyrelsen såsom underordnad social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet kan vid behov meddela föreskrifter om hanteringen av narkotika, såsom lagringen, uppbevaringen och transporten av den liksom om förstöring av narkotika.

Social- och hälsostyrelsen är med stöd av läkemedelslagen skyldig att inspektera läkemedelsfabriker, läkemedelspartiaffärer, apotek,

sjukhusapotek och läkemedelscentraler. Om dess rätt att ta prov som ansluter sig till inspektionen stadgas i 28 § läkemedelsförordningen. Eftersom social- och hälsostyrelsen på grundval av narkotikalagen skall kunna övervaka narkotika som används även för andra än medicinska ändamål samt dessutom ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika, föreslås i 3 mom. ett stadgande enligt vilket en av social- och hälsostyrelsen utsedd person har rätt att inspektera lokaler, där narkotika eller ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika tillverkas, lagras, uppbevaras eller på annat sätt hanteras samt i detta sammanhang ersättningsfritt ta prover för undersökning.

Det är meningen att uppgifter som i lagförslaget anvisas social- och hälsostyrelsen överförs på ett planerat läkemedelsverk.

13 §. *Närmare stadganden*. Avsikten är att med stöd av 14 § narkotikalagen och dess övriga stadganden om utfärdande av förordning utfärda en ny narkotikaförordning.

14 §. *Ikraftträdande*. Avsikten är att den nya narkotikalagen skall träda i kraft den 1 januari 1993 samtidigt som den revidering av strafflagen som gäller narkotikabrott. Genom lagen upphävs den nuvarande narkotikalagen.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Avsikten är att med stöd av den nya narkotikalagen utfärda en ny narkotikaförordning som ersätter den nuvarande narkotikaförordningen. I den utfärdas närmare stadganden bl.a. om tillstånd i anslutning till tillsynen över narkotika, andra tillsynsmetoder, befrielse från tillstånd samt om påskrifter på förpackningar och andra anteckningar. Avsikten är att genom normer som utfärdas av social- och hälsovårdsministeriet bestämma om bokföring och anmälan till myndigheterna om narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkningen av narkotika.

3. Ikraftträdande

Finland har meddelat att man kommer att ratificera Wienkonventionen före utgången av 1992. Lagen föreslås därför träda i kraft den 1

januari 1993 samtidigt som den revidering av strafflagen som gäller narkotikabrott.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Narkotikalag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas på tillsynen över narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika.

Om narkotika som utgör läkemedel gäller dessutom vad som särskilt stadgas om dem.

Om förebyggande av narkotikamissbruk och vård av narkotikamissbrukare stadgas i lagen om nykterhetsarbete (828/82) och lagen om missbrukarvård (41/86). Om narkotikabrott stadgas i strafflagen.

2 §

Definitioner

Som narkotika betraktas sådana ämnen och preparat som avses i 1961 års allmänna narkotikakonvention (FördrS 43/65) samt sådana ämnen och preparat som avses i konventionen angående psykotropiska ämnen (FördrS 60/76) i enlighet med vad som närmare bestäms genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet. Genom förordning kan dessutom stadgas att till narkotika hänförs sådana i förordningen nämnda växter som innehåller något ämne som avses i ovan nämnda konventioner.

Som ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika betraktas i denna lag ämnen som upptas i förteckningarna i bilagan till Förenta Nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen, vilken ingicks i Wien den 20 december 1988, samt preparat som innehåller dessa ämnen i enlighet med vad som närmare bestäms genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet, med undantag av läkemedelspreparat eller andra preparat som innehåller ämnen som upptas i förteckningarna och som är sammansatta så att de ämnen som nämns i förteckningarna inte med lätthet kan användas eller separeras med tillbudsstående metoder.

Som tillverkning av narkotika betraktas,

med undantag av produktion, alla de förfaringsätt genom vilka narkotika kan erhållas. Som tillverkning betraktas dessutom rening samt omvandling av narkotika till andra narkotika.

Med produktion av narkotika avses avskiljande av opium, kokablåd, cannabis eller cannabisarts från växter i vilka dessa ingår.

3 §

Allmänt förbud

Produktion, tillverkning, import, export, distribution, innehav och användning av samt handel med narkotika för andra än medicinska och vetenskapliga ändamål eller ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott är förbjudna. Det är dessutom förbjudet att odla opiumvallmo, kokabuske eller hampa för att användas som narkotika eller råvara för narkotika.

4 §

Tillstånd för medicinska ändamål

Tillverkning, import och export av narkotika för medicinska ändamål är tillåten med tillstånd av social- och hälsostyrelsen.

Tillverkningstillstånd krävs dock inte särskilt för preparat.

Vid prövning av om tillstånd skall beviljas skall utöver förpliktelserna enligt internationella konventioner även förebyggandet av narkotikamissbruk beaktas. För narkotika vars medicinska användning inte kan anses vara av betydelse får tillstånd inte beviljas.

Tillstånd att tillverka narkotika beviljas för viss tid. Social- och hälsostyrelsen kan av särskilda skäl återkalla ett tillstånd som beviljats för tillverkning, import eller export.

5 §

Tillstånd för vetenskapliga ändamål eller ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott

Social- och hälsostyrelsen kan bevilja en myndighet eller en vetenskaplig forskningsanstalt tillstånd att importera, exportera eller tillverka narkotika för vetenskaplig forskning eller ändamål som främjar förebyggande eller undersökning av narkotikabrott. Social- och hälsostyrelsen kan för viss tid ge chefen för centralkriminalpolisen och chefen för tullstyrelsens undersökningsbyrå fullmakt att ge tillstånd att importera eller exportera narkotika för undersökning av narkotikabrott. Social- och hälsostyrelsen skall omedelbart underrättas om tillstånd som beviljas med stöd av fullmakten.

Utöver vad som stadgas i 1 mom. kan social- och hälsostyrelsen i enstaka fall bevilja tillstånd att importera, exportera eller tillverka narkotika i mindre skala för att användas för forskningsändamål.

Social- och hälsostyrelsen kan av särskilda skäl återkalla ett tillstånd eller en fullmakt som avses i denna paragraf.

6 §

Befrielse från tillståndsplikt samt andra tillsynsåtgärder

Från tillståndsplikt som gäller tillverkning, import och export av narkotika kan genom förordning befrias sådan narkotika som med avseende på dess omfattande medicinska användning kan anses vara förknippad med endast obetydlig fara för missbruk samt från tillståndsplikt som gäller import och export av narkotika ett sådant kombinationspreparat som innehåller endast en obetydlig mängd narkotika i en form som är svår att återvinna och som inte är förknippad med någon väsentlig fara för missbruk. Genom förordning kan samtidigt stadgas om andra tillsynsåtgärder som gäller nämnda ämnen och preparat.

Utöver vad som stadgas i 1 mom. är, i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning, befriade från tillståndsplikt som gäller import och export av narkotika och andra tillsynsåtgärder sådan narkotika som ingår i läkemedelslager i fartyg och luftfartyg i internationell trafik samt läkemedelspreparat

som är avsedda för en resandes personliga medicinering.

7 §

Tillsyn över ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika

Om det finns skäl att misstänka att ett ämne som kan användas vid tillverkning av narkotika är avsett för olaglig tillverkning av narkotika, har social- och hälsostyrelsen rätt att förbjuda import, export och överlåtelse av ämnet.

Om tillsynen över ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika stadgas närmare genom förordning.

8 §

Påskrift

Den som tillverkar, importerar, exporterar och överlåter narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika skall se till att på den förpackning i vilken ämnet eller preparatet överläts finns nödvändiga identifieringsuppgifter.

Om påskrifterna samt om kraven gällande de uppgifter som skall lämnas i export- och importhandlingarna stadgas närmare genom förordning.

9 §

Skyldighet att föra bok över och lämna uppgifter om narkotika och ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika

Den som har rätt att producera, tillverka, importera, exportera, distribuera och inneha samt handla med narkotika är skyldig att föra bok över narkotikan samt att göra anmälningar och lämna upplysningar i anslutning till den enligt vad social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmer.

Den som importerar och exporterar ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika är skyldig att föra bok över dessa ämnen samt att göra anmälningar och lämna upplysningar i anslutning till dem enligt vad social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmer.

Social- och hälsostyrelsen har rätt att på begäran få se den bokföring som nämns i 1 och 2 mom.

10 §

Beslag, förstöring och bortförande för förstöring

Utöver vad som i tvångsmedelslagen (450/87)

stadgas om beslag, skall en anhållningsberättigad tjänsteman beslagta narkotika som enligt 3 — 6 §§ inte får innehas. En anhållningsberättigad tjänsteman skall bevisligen förstöra eller låta förstöra beslagtagen narkotika. Narkotikan eller en del av den skall dock förvaras så länge som den eventuellt behövs som bevis vid en rättegång.

En anhållningsberättigad tjänsteman får bevisligen förstöra eller låta förstöra råvaror, andra ämnen, anordningar eller tillbehör som är avsedda för olaglig produktion, odling, tillverkning eller användning eller olagligt innehav av narkotika och som kan beslagtas, om det är sannolikt att de kommer att dömas förverkade till staten och om deras värde inte är betydande.

Den som har kommit i besittning av narkotika utan att vara berättigad att inneha den är skyldig att utan dröjsmål överlämna den till polisen eller tullmyndigheten.

11 §

Vite

Om någon försummar att fullgöra de skyldigheter som han har enligt denna lag eller enligt stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan social- och hälsostyrelsen ålägga honom att fullgöra skyldigheterna vid vite. Om vite gäller vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

12 §

Meddelande av föreskrifter och tillsyn över dem

Övervakningen av narkotika och ämnen som

används vid tillverkningen av narkotika ankommer på social- och hälsostyrelsen såsom underordnad social- och hälsovårdsministeriet. Vid behov meddelar social- och hälsovårdsministeriet föreskrifter om lagringen, uppbevaringen, transporten och annan hantering samt förstöring av narkotika och ämnen som används vid tillverkningen av narkotika.

En av social- och hälsostyrelsen utsedd person har rätt att inspektera lokaler, där narkotika eller ämnen som kan användas vid tillverkning av narkotika tillverkas, lagras, uppbevaras eller på annat sätt hanteras samt i detta sammanhang ersättningsfritt ta prover förs undersökning.

13 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den
199 .

Genom denna lag upphävs narkotikalagen (41/72) av den 21 januari 1972 jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 9 oktober 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

